

FRA REDAKTØRENS VINDU

«Edinburgh 1910» — og situasjonen i dag

Et halvt sekel er gått siden de protestantiske misjoner holdt sitt sagnomsuste stormøte i Edinburgh i 1910, dette verdensstevne — så mønstergyldig forberedt, så ypperlig ledet, med sitt overveldende medlemstall, med sitt enestående rike fellesskap — som ble både utgangspunktet for Det internasjonale misjonsråd og inspirasjonskilden til de ekumeniske bevegelser som siden 1938 og 1948 har fått sitt samlende uttrykk i Kirkenes Verdensråd.

Minnet om «Edinburgh 1910» er i sommerens løp blitt behørig feiret på begge sider av Atlanterhavet, bl. a. gjennom en spesiell gudstjeneste i den ærverdige St. Giles-katedralen i byen der verdensmøtet ble holdt for 50 år siden. Ved minnegudstjenesten i Riverside Church, New York, deltok en av Edinburgh-konferansens ledende menn, dr. Arthur Judson Brown, en av USA's «store» misjonssekretærer. Dr. Brown, som nå er 103 år gammel, sluttet med bønn og lyste velsignelsen!

All sin fortreffelighet til tross led Edinburgh-konferansen imidlertid av én stor svakhet: Den savnet den dimensjon som heter *de unge kirker!* Visstnok var det blant deltakerne også «innfødte» ledere i «misjonskirken» i Asia og Afrika, men for det første var det bare en håndfull av dem, og for det annet møtte de, *ikke* som representanter for stedegne, selvstendige kirker, men som representanter for de vesterlandske misjoner i hvis tjeneste de sto. «Edinburgh 1910» var helt og fullt dominert av de europeiske og amerikanske kirker og deres virksomhet for å vinne verden for evangeliet, — og noe annet var kanskje ikke å vente den gang.

I dag er det nettopp de unge kirker som står i sentrum av den kristne verdensmisjon. I de siste femti år har det skjedd en omdreining på 180 grader på dette punkt. Aksenten ligger ikke lenger på «misjon», men på «kirke». Og ikke bare det, men det har — særlig i de to siste desennier — skjedd en stadig sterkere integrering av disse to, og det på samtlige plan: det nasjonale, det regionale og det globale.

Et talende vitnesbyrd om den nye situasjon i kirkens — ikke bare den *vesterlandske* kirkes! — verdensmisjon er den kjensgjerning at tre kristne verdensorganisasjoner har nå som øverste leder en representant for de

unge kirker. En av disse tre er Det internasjonale misjonsråd. Samtidig med at vesterlendingen Leslie Newbiggin skiftet ut sitt embete som biskop i Syd-India-kirken med stillingen som generalsekretær i Det internasjonale misjonsråd, ble afrikaneren Christian G. Baëta, professor i religionshistorie ved Universitetet i Ghana, president for denne verdensorganisasjon. Denne begivenhet er så meget mere betydningsfull som den har funnet sted i hva vi kan gå ut fra er den avsluttende fase i Det internasjonale misjonsråds historie, idet sammenslutningen mellom dette råd og Kirkenes Verdensråd, en sammenslutning som *misjonene* har tatt initiativet til, vel vil bli gjennomført i nær fremtid.

Sekstiårene — en ny æra?

Den linje vi her har pekt på, vil bli ført videre gjennom 1960-årenes kristne verdensmisjon. Det vil skje en ytterligere aksentuering av den store sannhet vi har nådd frem til i dette slektledd, nemlig at misjonen er *Kristi* misjon, ikke *vår* misjon. Det dreier seg ikke bare om å utbre evangeliet fra Vesten til andre deler av verden, men *fra kirken til verden*, uansett hvilket politisk, sosialt eller kulturelt miljø kirken står i. Og når det er så, er det fordi kirke og misjon er ett. Å si kirke er å si misjon. Misjonsdimensjonen hører organisk med til kirkens eksistens. Erkjennelsen av denne kjensgjerning er selvsagt ikke noe absolutt nytt i misjonsvirksomhetens og misjonstenkingens historie, men den har i våre dager fått en ny aktualitet, en ny gjennomslagskraft.

Misjonens tid er så visst ikke forbi! Misjonen er for alvor begynt først nå, i og med at Kristi kirke i dag er en verdensvid virkelighet. Det er en fullstendig misforståelse — en «myte» (for å tale med biskop Manikam) — å tro at siden de unge kirker nå er blitt en virkelighet, bør arbeidet for å vinne den ikke-kristne verden overlates til dem. Kirkene i Asia og Afrika omfatter ennå — i de aller fleste tilfelle — bare et mindretall av befolkningen. De trenger i høy grad all den hjelp kirkene i Vesten kan gi dem. Men mønsteret må bli et annet. En radikal omstilling er nødvendig. Nest etter sviikt i selve siktet og grunnlaget er ikke noe mere skjebnesvangert for verdensmisjonen i dag enn å fortsette uanfektet å følge retningslinjene fra 1800-tallet og de første årtier av dette århundre. Vi må tenke i den nye tids kategorier, i solidaritetens og samtenestens kategorier. Gjør vi det, kan sekstiårene bli innledningen til en ny æra i verdensmisjonens historie.

NOTM om unge kirker

Det var planen at vårt tidsskrift i dette år, som på en slik enestående måte åpner for perspektiver både bakover og fremover, skulle sende ut et spesialnr. hvor samtlige artikler skulle behandle det store emne: «unge

kirker». Forhold som redaksjonen ikke har vært herre over, medførte imidlertid at denne plan måtte oppgis. Et par av de artikler det var truffet avtale om, ble trykt i hefte 2, nemlig de to artikler om de stedegne uttryksformer den kristne tro må skape seg, henholdsvis i kunsten (professor Lehmann's artikkel) og i salmesangen (pastor Buvarp's artikkel). I dette hefte følger nok et par artikler om de unge kirker: professor Baëta's artikkel om «Kirken i Afrikas frihetskamp», en artikkel som vil bli lest med spesiell oppmerksomhet både på grunn av forfatteren (se ovenfor) og det høy-aktuelle spørsmål han behandler — og videre misjonsprest Bitsch' verdifulle fremstilling av forholdet mellom vesterlandsk misjonsvirksomhet og den stedegne, selvstendige kirke. Også de øvrige artikler i dette hefte belyser, uten direkte å bringe inn synspunktet «unge kirker», på en instruktiv og insiterende måte den situasjon disse kirker (eller i hvert fall mange av dem) i dag befinner seg i, og de store problemer og oppgaver de står overfor.

Fra nordisk misjonsforskning

Betydningsfulle begivenheter har funnet sted i misjonsforskningen i de nordiske land i de siste par år.

Professor L. Bergmann, den kjente danske kirke- og misjonshistoriker, banebryter for akademisk misjonsundervisning i Norden og forfatter av bl. a. den monumentale biografi «Grev Zinzendorf og hans Indsats i Kirkens og Missionens Historie» (bd. I 1957, bd. II kommer i år), ble i 1958 kreert til æresdoktor i teologi ved Københavns Universitet.

Prost H. von Sicard, i 30 år misjonær i Svenska Kyrkans Mission i S. Rhodesia, en forsker med en sjelden rik og allsidig produksjon (jfr. bibliografi i Svensk Missionstidsskrift 1958 nr. 3), ble, også i 1958, kreert til æresdoktor i teologi ved Uppsala Universitet.

Svenska Institutet för Missionsforskning har sendt ut nye skrifter og avhandlinger i sine to ypperlige serier: den populær-vitenskapelige serie, med bl. a. Anne-Marie Thunberg's «Kontinenter i oppbrott» og Nils Karlström's «Mission och ekumenik», og den eksklusive, strengt vitenskapelige serie, med Bengt Sundkler's «The Christian Ministry in Africa» og Henry Weman's «African Music and the Church in Africa» (for bare å nevne de to siste publikasjoner i hver serie).

Ved Aarhus Universitet ble det i fjor opprettet et lektorat i misjonsvitenskap. Innehaver av dette er Johs. Aagaard, kjent av mange også i Norge for sin bok «Japanske perspektiver» og sine artikler i Nordisk Missions-Tidsskrift og andre tidsskrifter. Aagaard er også leder av Institut for Missionsvidenskab, Aarhus Universitet.

Ved Helsinki Universitet tok pastor Seppo Teinonen i fjor den teologiske doktorgrad på en avhandling om Gustav Warneck, grunnleggeren av

den evangeliske misjonsvitenskap (jfr. også hans «Warneck-studier», begge 1959), og ble samme år utnevnt til dosent i missiologi og ekumenikk ved dette universitet. Han er også leder av universitetets «Institutt for missiologi og ekumenikk». Finska Sällskapet för Missionsforskning, en uavhengig institusjon, samarbeider med dette institutt. En annen «ny» finsk doktoravhandling med missiologisk emne er pastor T. Saarilanti's arbeid om Finska Missionsällskapet i China 1901—1926.

Endelig har to norske misjonærer, begge prester i Metodistkirken, tatt den filosofiske doktorgrad i USA. De to er pastor Willy Heggøy, som tok graden i fjor ved Kennedy School of Missions, Hartford, Conn. (på en avhandling om den protestantiske misjon i Nord-Afrika 1881—1931), og pastor Per Hassing, som ble kreert til doktor i juni i år ved American University, Washington D.C. (på en avhandling om den kristne misjon og britisk ekspansjon i S. Rhodesia 1888—1923).

Honnør til boerkirken

Med den unektelig noe upresise betegnelse «boerkirken» sikter vi til de hollandsk-reformerte kirkesamfunn i Syd-Afrika-Sambandet. Som kjent har disse stort sett sluttet opp om den «nasjonale regjering» med dens meget omtalte apartheid- eller raseskillepolitikk. Hva som ikke er alminnelig kjent, er at Nederduitse Gereformeerde Kerk — den største av de nederlandsk-ættede kirker — har utført og utfører et imponerende arbeid blant og for ikke-europeerne, og det både innenfor og utenfor Syd-Afrika-Sambandets grenser. I løpet av de siste tre år har medlemmene av denne kirke fordoblet sine bidrag til misjonsvirksomheten. Disse bidrag beløp seg i 1958 til over 20 mill. norske kroner.

Men også når det gjelder den akademiske misjonsundervisning, er man kommet meget langt, ja lenger enn i noen annen kirke. Ved det teologiske fakultet ved det kjente universitet i Stellenbosch f. eks., har studentene i løpet av de fire år studiet varer, 260 forelesningstimer (à 40 minutter) i misjonsvitenskap og 130 forelesningstimer i religionshistorie. Disse disipliner utgjør en faggruppe for seg. Begge er eksamensfag.

Ifølge opplysninger meddelt av professoren i misjonsvitenskap og religionshistorie ved Universitetet i Stellenbosch, dr. W. J. van der Merwe (som besøkte Oslo i fjor), må de teologiske studenter følge forelesninger i misjonshistorie 1 time pr. uke i 4 år, i religionshistorie 1 time pr. uke i 4 år, i misjonsteori 1 time pr. uke i 3 år og i «ekumenisk misjonsstudium» 1 time pr. uke i 1 år. Hertil kommer tre forelesningsserier over «spesielle emner» for teologiske studenter som skal bli misjonærer.

Sammenlignet med de store krav med hensyn til misjonskunnskap boerkirken stiller til dem som skal bli prester, er *det* andre kirker krever, beskjedent, i de fleste tilfelle meget beskjedent. Hva Den norske kirke

angår, er misjonsvitenskap ennå ikke anerkjent som obligatorisk studie- og eksamensfag til teologisk embetseksamen. Men det gis undervisning i «misjonskunnskap» — den offisielle betegnelse — i forbindelse med den praktisk-teologiske utdanning, og faget kan være gjenstand for muntlig prøve.

NMS mot rasediskriminering i Syd-Afrika

På sin generalforsamling i Fredrikstad i juni i år vedtok Det norske misjonsselskap følgende resolusjon mot raseskillet i Syd-Afrika:

«Det Norske Misjonsselskaps generalforsamling vil gi uttrykk for sin tilslutning til det syn på rasesituasjonen og apartheidpolitikken i Sør-Afrika som er hevdet av våre misjonærer, slik det er kommet til uttrykk gjennom misjonsprest Løkens artikkel i Norsk Misjonstidende og tilsynsmann Follesøes rapport i Misjonsselskapets årbok.

Den kristne tro gir ingen hjemmel for diskrimineringen av andre raser. Har vi i over 100 år arbeidet for kjærlighetens evangelium i Sør-Afrika, ville vi svikte både dette evangelium og hele vår misjonsinnsats blant afrikanerne om vi nå ikke tok avstand fra en rasepolitikk som fører til vold og urettferdighet.

I den praktiske situasjon som er oppstått for kirke og misjon i Sør-Afrika, vil N.M.S.'s holdning måtte bestemmes i samråd med den innfødte kirkes ledere.

Vi vil stå sammen med våre fargede brødre i kampen for menneskeverd og rett.»

Norsk Tidsskrift for Misjon vil i sitt neste nr. gi en nærmere orientering om raseproblemet i Syd-Afrika, gjennom en rekke artikler skrevet av personer med inngående kjennskap til dette emne.

Kirken i Afrika — stedegen og selvstendig

Som en følge av den nasjonale og politiske utvikling i Afrika — en utvikling som har antatt en likefrem eksplosiv karakter — har også det kristelige og kirkelige arbeid fått en mer uavhengig stilling og en mer «innfødt» organisasjonsform. Også norsk misjonsvirksomhet bærer preg av denne aksentforskyvning. Misjonsselskapets «felter» i Syd-Afrika og Kamerun og frikirkenes «felter» i Congo (for bare å nevne disse) viser tydelig hvilket vendepunkt vi har nådd frem til også i misjonen, hvilket tidsskifte vi opplever også på dette område.

Et oppmuntrende trekk i bildet er den vilje til sammenslutning som i flere tilfelle er kommet til uttrykk i forbindelse med arbeidet for selvstendiggjøringen. Vi sikter særlig til Den forente lutherske kirke som i juli i år ble grunnlagt i Natal, og hvor foreløpig fire synoder (misjoner) med et samlet medlemstall på 80 000 er med. Hermannsburg-misjonen, den

største lutherske misjon i dette område, vil sannsynligvis slutte seg til senere. Den nye kirke har gått inn for en episkopal forfatning, men vil velge biskop — en afrikaner — først om fem år. Inntil da vil biskop Fosseus i Svenska Kyrkans Mission være kirkens leder.

Den anglikanske kirke har opprettet en ny kirkeprovins — gruppe av bispedømmer under en erkebiskop — i Øst-Afrika. Som ny biskop i Tanganyika er valgt Trevor Huddleston, tidligere misjonær i Johannesburg, Syd-Afrika, — kjent for sin uforferdede kamp mot raseskillepolitikken og som forfatter av boken «Naught for Your Comfort».

Et vitnesbyrd om hvordan også den romersk-katolske kirke bevisst tilpasser seg den nye situasjon i Afrika, er den kjensgjerning at paven for en tid siden utnevnte biskop Laurian Rugambwa i Tanganyika til kardinal. Rugambwa, som er den første afrikaner som er blitt hedret med kardinalhatten, er 48 år gammel, ble presteviet i 1943, studerte kanonisk rett i Roma 1948—1951 og har siden 1952 hatt ansvar for Rutabo bispedømme (på vestbredden av Victoriasjøen).

Bibelen for alle og til alle

Under denne tittel har Det norske bibelselskap sendt ut sin årsberetning — den 144. i rekken — for 1959. En fornem trykksak med et inspirerende innhold.

Verdensstatistikken pr. 31. desember 1959 viste at hele Bibelen nå er oversatt til 219 språk, hele Det nye testamente til ytterligere 271 språk og minst et evangelium eller en enkel bok til 661 språk, i alt 1151 språk.

Nye bibler kom i 1959 ut på 4 språk, hvorav 2 i India og 1 i Afrika. Det nye testamente kom ut på 3 nye språk, hvorav 1 i India, 1 i Burma og 1 i Afrika. Et evangelium ble sendt ut på 14 nye språk.

I 1958 ble Bibelen — bibler, nytestamenter og bibeldeler — spredt i over 26 millioner eksemplarer. Av disse kom halvdelen på Afrika, Asia (med Sydhavsøyene) og Latin-Amerika.

Med hensyn til Det norske bibelselskaps «bibelmisjon», som det fortjener megen honnør for, er oversettelsen av Det nye testamente og Salmenes bok til mbum (Kamerun) ferdig. Det nye Santali-Union testamente ventes å bli trykt i år. Det er vedtatt å trykke Det nye testamente på iraqw (Tanganyika) og fulani (Kamerun). Den gassiske tekstbibel vil bli ferdig trykt i Holland i løpet av dette år, til et samlet kostende av ca. 100 000 kr. Pinsevennes misjonskomité har påtatt seg å dekke utgiftene ved spredning av evangeliet på deres misjonsfelt i Congo.

Sammenslutningen og Sverige

Etter lange forhandlinger har Svenska Missionsrådet gitt sin tilslutning til forslaget om sammenslutning av Det internasjonale misjonsråd og

Kirkenes Verdensråd. Av de 18 organisasjoner rådet omfatter, var 8 imot den foreslåtte integrering. Men det lyktes å finne frem til en ordning som gjør det mulig for rådet å bevare *både* forbindelsen med Det internasjonale misjonsråd (som etter planen vil få sin fortsettelse i Kommissjonen for verdensmisjon og evangelisering innenfor Kirkenes Verdensråd) og fellesskapet på det lokale plan, dvs. i misjonenes hjemland. De misjoner som ikke kan samarbeide med Kirkenes Verdensråd, opprettholder sitt medlemskap i Svenska Missionsrådet, men kommer ikke til å ta del i forhandlinger om spørsmål som angår Kirkenes Verdensråd, og vil heller ikke støtte dette økonomisk.

Den ordning Svenska Missionsrådet har vedtatt, er i store trekk den samme som den rådet av britiske misjoner har gått inn for. Langt de fleste medlemsråd i Det internasjonale misjonsråd har uttalt seg for sammenslutning. Så vidt man kan se, vil integreringsplanen bli virkeliggjort. Saken vil få sin endelige avgjørelse på Kirkenes Verdensråds hovedforsamling i New Dehli neste år.

Kirkenes Verdensråds «basis»

På det møtet KVR's sentralkomité holdt i Skottland i sommer, ble det bl. a. vedtatt å foreslå for hovedforsamlingen neste år å utvide basisparagrafen — som hittil har fastslått at grunnlaget for rådet er troen på «vår Herre Jesus Kristus som Gud og Frelser» — slik at denne kommer til å lyde:

«Kirkenes Verdensråd er et fellesskap av kirker som bekjenner Herren Jesus Kristus som Gud og Frelser i samsvar med Den hellige skrift, og som derfor søker å fullbyrde sitt felles kall til ære for den ene Gud: Fader, Sønn og Hellig Ånd.»

Den nye formulering er utarbeidet av en spesiell komité som Sentralkomiteen nedsatte for flere år siden. Forandringen av basisparagrafen er foretatt for å imøtekomme de ønsker som i denne forbindelse er blitt fremsatt av flere kirker, bl. a. Den norske kirke (som har bedt om at Den hellige skrift måtte bli uttrykkelig nevnt) og de ortodokse kirker (som ønsket at den kristne tro på den treenige Gud måtte få et utvetydig uttrykk).

Sentralkomiteen gjør i forbindelse med den nye formulering av KVR's basis oppmerksom på at man med denne bare har nærmere presisert hva paragrafen i den form den hittil har hatt, inneholder. For øvrig, heter det, har det aldri vært meningen at «basis» skulle gjøre tjeneste som en trosbekjennelse eller betraktes som en fullstendig fremstilling av den kristne tro, men dens formål har vært å gi uttrykk for «det som holder oss sammen i Kirkenes Verdensråd, det som er utgangspunktet for vår samtale og grunnlaget for vårt samarbeid».